

**נוהלי
אגף האסיר
חטיבת תקון/חטו"ש**

בתוקף מתאריך:	01.11.2001
ת' עדכון אחרון:	08.12.2022
עמוד מס' 1 מתוך 11 עמודים	

הפרק:	חינוך והשכלה
מס' הנוהל:	20-2065

תוכנית שלהב"ת

1. כללי:

- 1.1 תוכנית שלהב"ת הינה תוכנית הסברתית - מניעתית אשר פותחה על ידי שב"ס, עבור תלמידי בתי ספר תיכוניים וחיילים בבסיסי צה"ל.
התוכנית מהווה חלק מסל תוכניות השיקום המוצעות על ידי מערך החינוך לאסירים וכוללת העלאת מודעות להשלכות השימוש בחומרים ממכרים, הקניית ערכים, פיתוח עמדות פרו- חברתיות ופרו אקטיביות למען הקהילה.
- 1.2 התוכנית מבוססת על סיפורם האישי של אסירים אשר נמצאים על הרצף התמכרותי ומיועדת לאסירים שמצויים בתהליך גמילה או סיימו מחלקות לטיפול בהתמכרויות ונקיים מכל חומר ממכר.
- 1.3 התוכנית מהווה חלק ממכלול תוכניות המניעה המונחות בבתי ספר ובצה"ל ומכוונת לחזק את יכולת ההתמודדות עם התנהגויות מסוכנות בקרב בני נוער.
- 1.4 עקרונות תוכנית שלהב"ת נבנו בשיתוף השירות הפסיכולוגי ייעוצי (שפ"י) של משרד החינוך ובשיתוף הרשות למאבק באלימות, סמים ואלכוהול.

2. מטרה:

לקבוע הנחיות אחידות להפעלת תוכנית שלהב"ת.

3. הגדרות:

- 3.1 **"תוכנית שלהב"ת"** - שירות למניעת הסמים והאלכוהול בבתי ספר תיכוניים – תכנית מניעה המיושמת בבתי ספר או בבסיסיים צבאיים ומטרתה למנוע, להפחית ולעכב התנהגות ממכרת בקרב בני נוער.
- 3.2 **"מנהל תוכנית"** - קצין חינוך בוגר הכשרת שלהב"ת ובעל ניסיון בעבודה עם מכורים. אחראי על תכלול התוכנית פנים ארגוני וחץ ארגוני.
- 3.3 **"הכשרת שלהב"ת לסגל חטו"ש"** - הכשרה שמטרתה מתן כלים וידע לקצינים ממגזר החינוך, הטיפול וההתמכרויות שינחו וילוו את התוכנית.
- 3.4 **"הכשרת שלהב"ת לאסיר"** – הכשרה שמטרתה מתן כלים וידע לאסירים המשתתפים

נוהל מס':	20-2065	הפרק: חינוך והשכלה
בתוקף מתאריך:	01.11.2001	הנוהל: תוכנית שלהב"ת
ת' עדכון אחרון:	08.12.2022	
עמוד מס'	2 מתוך 11 עמודים	

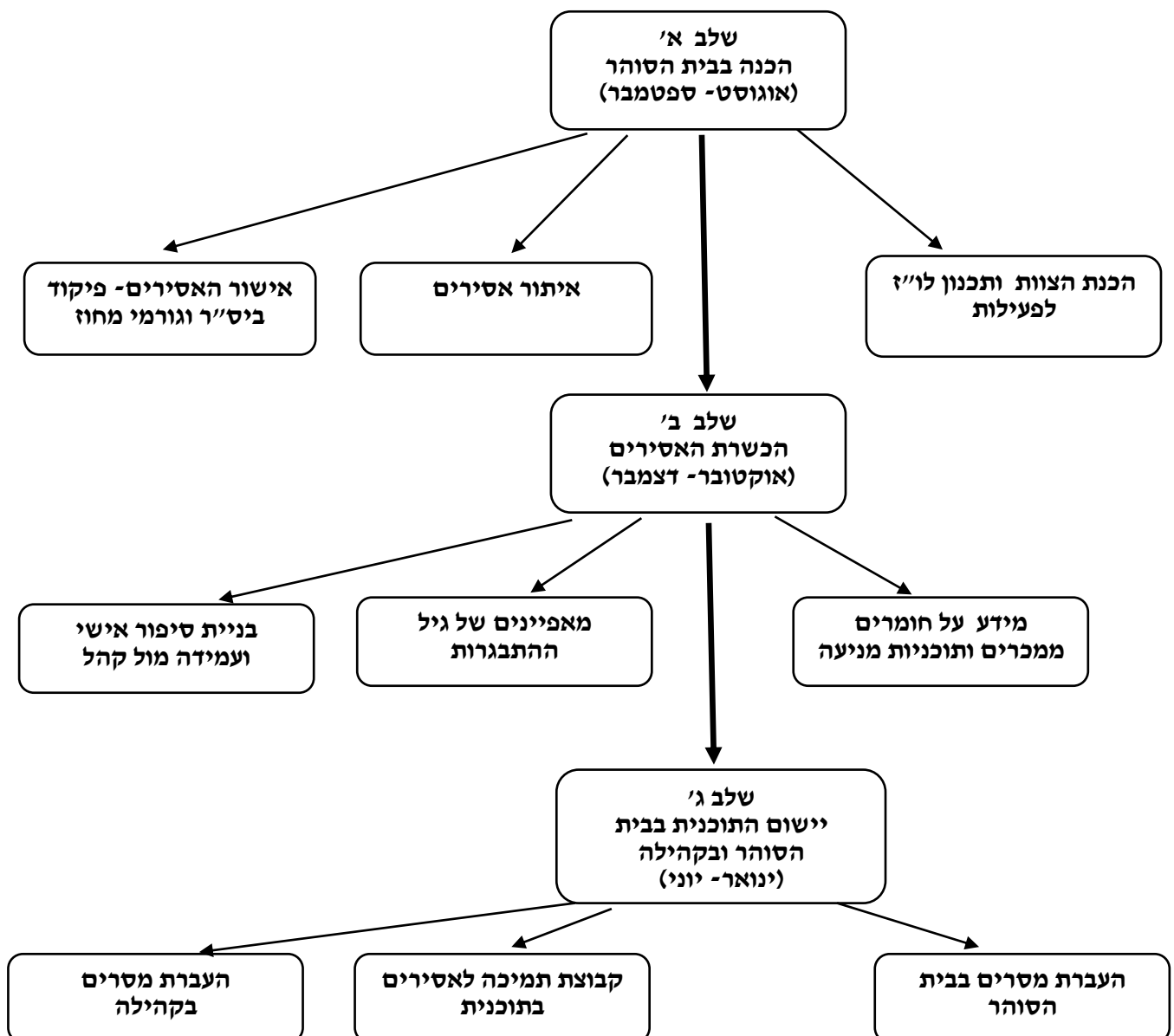
בתוכנית והכנתם להעברות מסר בבתי הספר.

3.5 "ועדת מיון לתוכנית" - ועדה הממליצה על קבלת אסירים לתוכנית.

4. השיטה

4.1 מנחי התוכנית יאותרו מקרב קצינים ממגזר החינוך, הטיפול וההתמכרויות שעומדים בקריטריונים הבאים: ניסיון בעבודה עם מכורים, בעל יכולת ריכוז וניהול תוכנית, בעל יכולת ורבליית גבוהה, התחייבות להשתתפות מלאה בהכשרה וכן להנחיית קבוצות אסירי שלהב"ת לאורך זמן (כשנתיים).

תכנית שלהב"ת תפעל מידי שנה בין החודשים ספטמבר עד יוני לפי שנת הלימודים במשרד החינוך ותכלול את השלבים המוצגים להלן:

הפרק: חינוך והשכלה	נוהל מס': 20-2065
הנוהל: תוכנית שלהב"ת	בתוקף מתאריך: 01.11.2001
	ת' עדכון אחרון: 08.12.2022
	עמוד מס' 3 מתוך 11 עמודים

4.2 שלב א: ההכנה בבית הסוהר

- 4.2.1 איתור צוות התוכנית יכלול את מנהל התוכנית ועו"ס מלווה שעברו הכשרת שלהב"ת לסגל.
- 4.2.2 חשיפת התוכנית בפני גורמי המטה בבית הסוהר.
- 4.2.3 תכנון לוח זמנים שנתי של התוכנית.
- 4.2.4 הבנייה והנחייה תוכנית ההכשרה לאסירים.
- 4.2.5 איתור אסירים על פי הקריטריונים:
- 4.2.5.1 התנאים לקבלת אסיר לתוכנית בהתאם להוראות נספח ה' לנוהל 01-6003 – "הוצאת אסירים באבטחה לליווי ובימ"ש".
- 4.2.5.2 האסירים המשתתפים בתוכנית יאותרו על בסיס, בחינת היכולות והכישורים של האסיר והתנהגות במאסר כולל יכולת וורבלית ועמידה מול קהל.
- 4.2.5.3 אסיר המצוי במחלקות לטיפול בהתמכרויות ו/ או אסירים השוהים באגף נ"ס/ שיקום לאחר סיום טיפול בהתמכרויות ומשולבים במקביל בתוכניות תקון.
- 4.2.5.4 תקופת ניקיון מסמים - מינימום ½ שנה.
- 4.2.5.5 יתרת מאסר - של לפחות חצי שנה ממועד ההכשרה ועד לוועדת 2/3 או לשחרור.
- 4.2.5.6 המלצות גורמי הטיפול (עו"ס, ק. חינוך, ק. אסירים, קמ"ן, ק. אג"ם (ראה נספח א').
- 4.2.6 ועדת מיון לתוכנית
- 4.2.6.1 משתתפי ועדת מיון: יו"ר הועדה- רת"ח חינוך חברתי במטה נציבות, ק. חינוך מחוזי, ר"ת חינוך, מנחי הכשרת שלהב"ת, מדריך נגמלים, בביס"ר חרמון - ישתתף רכז טיפול בהתמכרויות.
- 4.2.6.2 לוועדה יוגש טופס חו"ד למועמד שלהב"ת הכולל חו"ד של גורמי טיפול והנהלה באחריות מנהל התוכנית להציג הטופס בוועדה. (ראה נספח א').
- 4.2.7 אישור האסירים- פיקוד ביס"ר וגורמי מחוז
- 4.2.7.1 המלצת וועדת מיון לאסירים שאותרו כמתאימים תועבר לאישור מפקד ביס"ר (נספח א').
- 4.2.7.2 באחריות ק. חינוך מחוזי אישור המועמדים על ידי גורמי המחוז ודיווח ליו"ר הועדה.

4.3 שלב ב'- הכשרה לאסירים

- 4.3.1 הכשרת אסירים שאותרו כמתאימים לתוכנית שלהב"ת תתקיים בהנחיית מנהל התוכנית ועו"ס מלווה.
- 4.3.2 לפתיחת ההכשרה נדרש מינימום של 8 אסירים שאושרו כמתאימים- פתיחת קבוצה שאינה עומדת במינימום- נדרש אישור של רע"ן חינוך חברתי קהילתי.

<p>נוהל מס': 20-2065</p>	<p>הפרק: חינוך והשכלה</p>
<p>בתוקף מתאריך: 01.11.2001</p>	<p>הנוהל: תוכנית שלהב"ת</p>
<p>ת' עדכון אחרון: 08.12.2022</p>	
<p>עמוד מס' 4 מתוך 11 עמודים</p>	

4.3.3 כל אסיר המשתתף בהכשרה יוחתם על חוזה השתתפות בהכשרה ובתוכנית בו יובהר כי ההשתתפות בהכשרה אינה מבטיחה את השתתפותו בתוכנית (ראה נספח ב').

4.3.4 מבנה ההכשרה:

4.3.4.1 תוכנית ההכשרה תתמקד בגיבוש הסיפור האישי כהעברת מסר לתלמידים תוך שימת דגש על מאפייני הגיל ומחיר ההתמכרות.

4.3.4.2 תוכנית הלימוד תכלול 30 שעות לימוד על פי הפירוט בנספח ג'.

4.3.5 תעודות סיום:

4.3.5.1 כל אסיר אשר עמד במטלות ההכשרה, יצא לסבב מסרים והשתתף בקבוצת התמיכה יהיה זכאי לתעודת "מסביר בתחום מניעת שימוש בסמים אלכוהול לבני נוער".

4.3.5.2 אסירי שלהב"ת שסיימו את תוכנית ההכשרה יקבלו חולצות עליהן יוטבע סמל שלהב"ת לשימושם במפגשים בבתי הספר.

4.4 שלב ג' - יישום התוכנית בבית הסוהר ובקהילה

4.4.1 העברת מסרים בבית הסוהר - בתום ההכשרה יתקיימו מס' מפגשי תרגול של כל האסירים בתוכנית בפני: סגל תקוני בביס"ר, משמרות הביטחון, מח' טיפוליות וכו' כהכנה למסרים בבתי הספר.

4.4.2 קבוצת תמיכה לאסירי התוכנית - קבוצת התמיכה תימשך לכל אורך התוכנית ותתקיים אחת לשבועיים בהנחיית צוות התוכנית. מטרת הקבוצה היא ליווי לאסירי תוכנית שלהב"ת לעיבוד רגשות ותכנים העולים במפגשים בבתי הספר. תכני הקבוצה יעסקו בעיבוד המפגש בבית הספר, חשיפה לקהל, עיבוד הסיפור האישי, התמודדות עם אירועים חריגים ושיח אודות תהליך ה"העצמה" בו הם שרויים העלול להוות פתח מסוכן לנפילה חזרה לסם.

4.4.3 העברת מסרים בקהילה

4.4.3.1 תיאום מסרים

4.4.3.1.1 מפגשי שלהב"ת יתואמו עם בתי הספר, לאחר פנייה פורמלית של הנהלת בית הספר אל רת"ח חינוך חברתי ענף חינוך (ראה נספח ד').

4.4.3.1.2 רת"ח חינוך חברתי תבנה תוכנית שנתית להעברת מסרים בקהילה הכולל מועד ומיקום ותעביר לק. חינוך מחוזית, ר"ת חינוך ומנהל התוכנית ביחידה.

4.4.3.2 ארגון וליווי יציאת אסירים:

4.4.3.2.1 באחריות ר"ת חינוך קיום מפגשי הדרכה לקצינים המלווים את מפגשי שלהב"ת בטרם יציאתם (ראה נספח ה').

4.4.3.2.2 כל אירוע חריג המתרחש בזמן שהות האסירים בביה"ס ידווח למנהל התוכנית והוא ידווח לפיקוד ביס"ר ולרת"ח חינוך חברתי בנציבות ובמידת הצורך ליועצת ביה"ס.

20-2065	נוהל מס':	חינוך והשכלה	הפרק:
01.11.2001	בתוקף מתאריך:	תוכנית שלהב"ת	הנוהל:
08.12.2022	ת' עדכון אחרון:		
עמוד מס' 11	מתוך 5		
עמודים			

4.4.3.2.3 האסירים יצאו למפגש בהתאם לנוהל 01-6003 - הוצאת אסירים באבטחה לליווי ובימ"ש).

4.4.3.3 סדר יום כללי ליציאת אסירים להעברת מסר:

8:00 - יציאה.

9:30 - הגעה לביה"ס, קבלה על ידי מנהל או יועצת, כיבוד קל, שיחה קצרה על ביה"ס

ותוכניות מניעה.

11:30 - 10:00 - מפגש שלהב"ת.

12:30 - 11:30 - דיון מסכם, משוב.

13:30 - 12:30 - ארוחת צהריים.

4.4.3.4 היסעים - מנהל התוכנית יתאם הסעה מקבלן הסעות אזורי, בהתאם להזמנה המאושרת מראש.

5. הרחקת אסיר מתוכנית שלהב"ת

5.1 אסיר המשתתף בתוכנית שלהב"ת יורחק לאלתר במקרים הבאים:

5.1.1 שימוש בסמים.

5.1.2 יצירת קשר אישי עם אחד מבני הנוער.

5.1.3 הרחקה משיקום ו/או מחלקה טיפולית.

5.1.4 הפרת כללי החווה שלהב"ת (ראה נספח ב').

5.1.5 הרחקה מטעמי ביטחון / מודיעין.

5.2 במקרים נוספים בהם יש לבחון את הרחקת האסיר מהתוכנית הנושא יובא לדיון בפני ועדה בראשות ר"ת חינוך חברתי. ההחלטה להדיח משתתף מהתוכנית תתועד בתיק- תקון.

6. תקציב התוכנית:

6.1 תקציב התוכנית הינו בחטיבת התקון. ניהול התקציב הינו באחריות ענף חינוך חברתי- קהילתי במחלקת חטו"ש.

6.2 לתוכנית יוקצו תקציבים על פי פירוט הסעיפים הבאים:

6.2.1 תקציב להכשרת מנחי שלהב"ת.

6.2.2 תקציב ל-2 הרצאות אורח בהכשרת שלהב"ת לאסירים.

6.2.3 תקציב היסעים- פתיחת הזמנות רכש עם נותני השירות על פי מכרז שב"ס.

6.2.4 פרסום ושיווק (פוסטרים, דפי מידע).

6.2.5 שכר עבודה לאסירים משתתפי התוכנית.

20-2065	נוהל מס':	חינוך והשכלה	הפרק:
01.11.2001	בתוקף מתאריך:	תוכנית שלהב"ת	הנוהל:
08.12.2022	ת' עדכון אחרון:		
עמוד מס' 11	מתוך 6		
עמודים			

6.3 תגמול לאסירי שלהב"ת

6.3.1 כל אסיר שישתתף בפעילות יקבל בגין כך תגמול, בהתאם לנוהל 70-5003 – "תגמולי אסירים – עקרונות ותפעול".

6.3.2 רת"ח חינוך חברתי יפנה למערך התעסוקה לצורך קבלת הקצאה לתקציב שנתי עבור פעילות זו בהתאם לנדרש ולכמות האסירים המשתתפים. במהלך השנה יש להקפיד שלא תהיה חריגה בהקצאות.

6.3.3 דיווח חודשי - אחריות דיווח של מנהל התוכנית כל חודש במערכת לדיווח תגמול אסירים.

7. פיקוח ובקרה:

ביחידה: מפקד יחידה
במחוז: ק. חינוך מחוזית
בנציבות: רע"ן חינוך חברתי

8. נספחים:

נספח א' – טופס מועמד תכנית שלהבת.
נספח ב' – חוזה השתתפות בתוכנית שלהב"ת.
נספח ג' – הכשרת אסירי שלהב"ת-תכנית לימוד.
נספח ד' – מכתב לבית הספר.
נספח ה' – הנחיות למלווה הקבוצה.

9. עדכון קודם:

12.12.2012.

הפרק: חינוך והשכלה	נוהל מס': 20-2065
הנוהל: תוכנית שלהב"ת	בתוקף מתאריך: 01.11.2001
	ת' עדכון אחרון: 08.12.2022
	עמוד מס' 7 מתוך 11 עמודים

נספח א'

יחידה _____

טופס - מועמד לתוכנית שלהב"ת

פרטים אישיים

שם ומשפחה _____ שם האב _____ מס' ט' _____ גיל _____
 אגף _____ קטגוריה _____ ועדת 2/3 _____
 מצב משפחתי _____ סוג העבירה _____ מס' מאסר _____
 מס' חודשי נקיון _____ משך המאסר _____
 תכנית גמילה _____
 בוגר "12 הצעדים" כן / לא _____ פעיל N.A כן / לא _____

חו"ד גורמים מטפלים:

עו"ס מטפל: _____
 ק. חינוך אגפי: _____
 קמ"ן: _____
 ק.אג"מ: _____
 מ.אגף: _____
 ק. אסירים: _____

החלטות ועדת המיון:

תאריך _____ חתימת יו"ר הועדה /
 ר"ת חינוך חברתי

חברי הועדה:

ר"ת חינוך _____ מנהל התוכנית _____ ק. חינוך מחוזי _____
 עו"ס התוכנית _____ רכז טיפול בהתמכרויות _____

אישור מפקד ביס"ר: _____

נוהל מס': 20-2065				הפרק: חינוך והשכלה	
בתוקף מתאריך: 01.11.2001				הנוהל: תוכנית שלהב"ת	
ת' עדכון אחרון: 08.12.2022					
עמוד מס' 8 מתוך 11 עמודים					

נספח ב'

יחידה: _____

חוזה השתתפות בתוכנית שלהב"ת

- אני הח"מ מתחייב להשתתף בתוכנית כאשר ידועים וברורים לי הכללים הבאים:
- א. עלי להשתתף בהכשרת התוכנית ולהגיע לכל המפגשים וברור לי כי תבחן התאמתו לאורך ההכשרה וכי לא מובטחת הישארותי בתוכנית.
 - ב. עלי להשתתף בתוכנית למשך לפחות חצי שנה מתום הקורס.
 - ג. עלי להשתתף בקבוצת התמיכה לכל אורך התוכנית.

הערכות למפגש:

1. לצאת לכל מפגש שאדרש, עם אסיר – זוג שיקבע.
2. לעמוד בזמנים שיקבעו (זמני הקבוצה, זמני יציאה, והחזרה וכו' . . .).
3. לידע את מנהל התוכנית על המצאות בן – משפחה/מכר בביה"ס אליו אשלח.
4. לא להזמין בני משפחה ו/או חברים למפגש שלהב"ת בביה"ס.

התנהגות בעת מפגש שלהב"ת:

1. לא אצור קשר עם בני הנוער לאחר המפגש או במהלכו.
2. לא אקבל פרטים אישיים, טלפון או כתובת, מכתב או חפץ מבני הנוער ואדווח באופן מידי על כל פנייה למלווה שלהב"ת.
3. לא אמסור פרטיי האישיים לאחד מבני הנוער.
4. אמנע מלהסתובב בשטח בית – הספר.
5. אעמוד בזמנים שנקבעו למפגש, לארוחת הצהריים ולחזרה.
6. אדווח באופן מידי אם נתקלתי בבן משפחה/מכר בבית – הספר.
7. לא אתקשר מכל טלפון בשטח ביה"ס.
8. אתנהג באופן נאות ומכובד מרגע יציאתי מבית הסוהר ועד לחזרתי.

הפרק: חינוך והשכלה	נוהל מס': 20-2065
הנוהל: תוכנית שלהב"ת	בתוקף מתאריך: 01.11.2001
	ת' עדכון אחרון: 08.12.2022
	עמוד מס' 9 מתוך 11 עמודים

נספח ג'

הכשרת אסירי שלהב"ת - תוכנית לימוד

נושא הלימוד	מס' שעות לימוד	מנחה
בניית סיפור אישי	13 ש'	מנחי ההכשרה
סמים- השפעות, נזקים.	2 ש'	מנחי ההכשרה/מרצה חיצוני
המכור החדש	2 ש'	מנחי ההכשרה/מרצה חיצוני
גיל התבגרות	2 ש'	מנחי ההכשרה/מרצה חיצוני
תוכניות מניעה	2 ש'	רת"ח חינוך חברתי
עמידה מול קהל	6 ש'	בימאי תיאטרון
מפגש בוגרי שלהב"ת	1 ש'	בוגר הפרוייקט
חוזה השתתפות	2 ש'	מנחי ההכשרה
סה"כ	30 ש'	

שבוע א'

חוזה השתתפות, תיאום ציפיות, פעילות חווייתית - גיבוש – 2 שעי'

בניית סיפור אישי (פתיחה, מה זה העברת מסר) – 4 שעי'

שבוע ב'

פרק א' בסיפור האישי- אני, משפחתי, גורמי שימוש – 3 שעי'

המכור החדש וסמים השפעות ונזקים- 3 שעי'

(מידע עדכני, אמין ורלבנטי. דגש על הסמים החברתיים הנפוצים גראס (מריחואנה), חשיש, ל.ס.ד,

אקסטזי וכד' (השפעות, נזקים, היבטים חוקיים מידע אמין ומידע רחוב

שבוע ג'

פרק ב' בסיפור האישי- השימוש וההידרדרות, החיים כמכור נקי, מסר לנוער – 3 שעי'

עמידה מול קהל – 3 שעות

שבוע ד'

מאפיינים של גיל ההתבגרות- 2 שעות

תוכניות מניעה- חשיפה לתוכניות מניעה בבית הספר -1 שעי'

עמידה מול קהל – 3 שעות

שבוע ה'

סיפור אישי ברצף + משוב אישי לכל אחד , דיון ושאלות – 6 שעי'

תדירות המפגשים

מומלץ כי ההכשרה תתפרש על פני 6 - 4 שבועות, במפגשים 2 - 1 בשבוע.

הפרק: חינוך והשכלה		נוהל מס': 20-2065	
הנוהל: תוכנית שלהב"ת		בתוקף מתאריך: 01.11.2001	
		ת' עדכון אחרון: 08.12.2022	
		עמוד מס' 10	מתוך 11 עמודים

נספח ד'

יחידה: _____

לכבוד

מנהל בית ספר _____

תוכנית שלהב"ת

שירות למניעת הסמים בבתי- ספר תיכוניים

תוכנית שלהב"ת הוא רעיון ייחודי לשילוב אסירים נגמלים במסגרת תוכניות מניעת השימוש לרעה בסמים ובאלכוהול הקיימות ומופעלות במערכת החינוך.

בהתאם לבקשתכם, מפגש שלהב"ת יתקיים:

ביום _____ בשעה _____

מס' צוותים _____ מס' סבבים _____.

אבקשכם לדאוג כי נציג בית הספר יקבל את האסירים לשיחה מקדימה.

נשמח באם תוכלו לדאוג לכיבוד קל.

20-2065	נוהל מס':	הפרק: חינוך והשכלה
01.11.2001	בתוקף מתאריך:	הנוהל: תוכנית שלהב"ת
08.12.2022	ת' עדכון אחרון:	
עמוד מס' 11	מתוך 11 עמודים	

נספח ה'

יחידה: _____

הנחיות למלווה הקבוצה בבתי הספר

1. תודה על הצטרפותך לליווי מפגש שלהבת.
2. המפגש תואם מראש עם בית הספר וצוינו בפניו הדרישות לקיום המפגש.
3. אבקשך לדאוג לקיום ההנחיות הבאות בעת המפגש:
 - א. קבוצת שלהב"ת תתקבל על ידי מלווה מטעם ביה"ס רצוי יועצת ו/או רכזת שכבה.
 - ב. המפגש יתקיים בפני קבוצות קטנות (עד 70 תלמידים), ועל פי התכנית שנקבעה בתיאום עם רת"ח חינוך חברתי.
 - ג. המפגש יתקיים במבנה מתאים וראוי (לא באולם ספורט, ולא עם מיקרופונים).
 - ד. אין לאפשר כניסת מאחרים בזמן המפגש.
 - ה. כיבוד קל יוגש לאסירים ולמלווים להקלה על המתח.
4. במידה וההנחיות הנ"ל אינן מתקיימות, אנא הפעל שיקול דעת מתאים באם ניתן לקיים את הפעילות, כדאי להיוועץ במנהל התוכנית או ברת"ח חינוך חברתי בחטו"ש.
5. ארוחת צהרים תתקיים במקום שנקבע מראש – ובאחריותך למשוך ממטבח היחידה.
6. דיווח יוגש על גבי שאלון משוב לתוכנית שלהב"ת ביחידה.